
SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
Granice współczesności	8
Pojęcie rewolucji.	11
Rewolucja a epoki przejściowe	16
Narodowe a socjalne. Wojna a rewolucja	18
Teorie politologii a teorie nauk społecznych.	19
Cel i struktura pracy.	20
Czas zbiorowego szaleństwa	22

CZĘŚĆ PIERWSZA

RZYM ANTYCZNY I RZYM *RISORGIMENTO*, PARYŻ, PETERSBURG
I MOSKWA: REWOLUCJE WIELKICH SKUPISK MIEJSKICH

Rozdział I

W POSZUKIWANIU GENEZY PROCESU: REWOLUCJA BEZ IDEOLOGII	27
1. Hipotezy badawcze: rewolucja bez ideologii.	28
1.1 Rewolucje a współczesność	29
1.2 Rewolucje a fragmentaryzacja świata	30
2. Rewolucje a przeludnienie.	33
2.1 Analiza współzależności: rewolucje, państwa a populacja świata	34
2.2 Korelacje pozorne a przyczynowość. Przyrost ludności: naturalny i migracyjny.	38
3. Rewolucje wielkich skupisk miejskich	39
3.1 Rzym antyczny 133 p.n.e. – 117 n.e. i Rzym nowożytny 1831–2005	39
3.2 Paryż 1200–2006	42
3.3 Moskwa i Petersburg.	46
4. Od analizy do teorii	47
4.1 Interpretacja przedstawionych danych	50
4.2 Narastanie rewolucji	52
5. Zarys modelu	59
5.1 Ideologia czy ksenofobia?	62

Rozdział II

U ŹRÓDEŁ STRATEGII BOLSZEWICKIEJ	65
1. Zarys modelu analitycznego	65
2. Bolszewizm w swoim zaraniu	66
2.1 Partia jako system komunikacji	66
3. Podstawy teoretyczne	66
4. Typologia strategii bolszewickich.	71

5. Strategia walki z wrogiem wewnętrznym: sojusz, infiltracja, zniszczenie . . .	71
5.1 Cykl przedrewolucyjny:	75
5.2 Cykl rewolucyjny:	76
6. Strategia dyskursu (propagandy)	79
6.1 Schemat Roiga	79
7. Odwrót strategiczny	83
8. Strategia obchodząca (<i>la stratégie oblique</i>)	86
8.1 Strategia obchodząca: bliskie peryferie – wariant mongolski	86
8.2 Strategia obchodząca: dalekie peryferie – wariant izraelski	88

CZĘŚĆ DRUGA

WIELKIE REWOLUCJE CHŁOPSKIE XX-GO WIEKU: CHINY, WIETNAM,
KAMBODŻA, AFGANISTAN

Rozdział III

PIERWOTNE UWARUNKOWANIA KLIMATYCZNE	93
---	----

Rozdział IV

ZA WIELKIM MUREM: CHINY	99
1. Pytania bez odpowiedzi	99
1.1 Młody Mao wedle Mao	100
2. Eksperyment naturalny	103
2.1 Wariant Macartney’a i Stautona: Chiny 1793–1840	104
2.2 Wariant Kapuścińskiego: Chiny – 1957.	108
2.3 Wariant autora – wolni więźniowie: Chiny – 1987.	109

Rozdział V

WOJNY I REWOLUCJE INDOCHIN 1945–1989	113
1. Początki komunistycznej infiltracji	114
1.1 Ho Chi Minh	114
1.2 Vo Nguyen Giap	115
2. W poświęcie wschodzącego słońca	116
2.1 Strefa Wspólnego Dobrobytu Wielkiej Azji Wschodniej	119
3. Przesłanki konfliktu	120
3.1 Działania zaczepne i groźba okupacji chińskiej	121
3.2 <i>Imbroglia</i> „Francja-Viet Minh”	123
4. Pierwsza wojna indochińska	124
4.1 Strategia francuska	124
4.2 Strategia wietnamska	125
4.3 Długie przesilenie	126
4.4 Dien Bien Phu	128

5. <i>Intermedium</i>	131
6. Druga wojna indochińska	132
6.1 Interwencja amerykańska: zarys strategii	133
6.2 Strategia Vietcongu	136
6.3 Triumf propagandy	137
6.4 Wietnamizacja konfliktu i klęska USA	138
7. Wykład w trupiarni	141

Rozdział VI

KAMBODŻA 1975–1979: REWOLUCJA CZERWONYCH KHMERÓW

I III WOJNA INDOCHINIŃSKA	143
1. U schyłku epoki kolonialnej	143
1.1 Francja, Japonia, Francja: od protektoratu do niepodległości	144
1.2 Pokłosie morganatycznego romansu	145
1.3 Kim jesteś towarzyszu Pol Pot?	145
2. Niepodległość: 1954–1970	147
3. Przesilenie	148
4. Rewolucja	149
5. Fazy rewolucji	152
5.1 Ewakuacja ludności	153
5.2 Proces eksterminacji	154
5.3 Analiza motywacji	155
5.4 Aparat	156
5.5 Wielki głód	160
5.6 Sposób dokonywania morderstw	166
6. Zarys modelu	166
7. Proces implikacji	170
7.1 Implikacja ludności Kambodży	170
7.2 Implikacja Zachodu	179
7.2.1 Implikacja lewicy Zachodu	180
7.2.2 Implikacja rządów krajów zachodnich	184
8. Trzecia wojna indochińska	186

Rozdział VII

AFGANISTAN, ERA MODERNIZACJI: OD POWSTANIA PAŃSTWA

DO REWOLUCJI SAUR	189
1. Od trzech wojen anglo-afgańskich do upadku monarchii	189
1.1 Trudna droga do modernizacji	190
1.2 W poszukiwaniu przykładu	191
2. Zmiana kontekstu geopolitycznego	192

3. Trójfazowa rewolucja	193
3.1 Faza obalenia monarchii i ustanowienia republiki.	194
3.2 Faza komunistycznego zamachu stanu	196
3.3 Faza powstania antykomunistycznego	200
4. Afganistan: to samo, widziane z zewnątrz	203
4.1 Azjatycka próżnia polityczna	203
4.2 Rewolucja <i>Saur</i>	204
4.3 Strategia obchodząca: bliskie peryferie, wariant afgański	207
5. W pułapce Afganistanu	209

Rozdział VIII

CZWARTA WOJNA AFGAŃSKA.	213
1. Rekonstrukcja planu amerykańskiego	213
1.1 Pomoc amerykańska. Perypetie budżetowe	213
2. Kulisy sowieckiej strategii	216
2.1 Plan badania i hipotezy.	216
2.2 <i>Hidźra</i>	217
2.3 Etnografia	222
2.4 Straty ludności	223
2.5 Ludność Afganistanu. Bilans strat i migracji	226
2.6 Analiza czynników klimatycznych i kulturowych	227
3. Układ sił i linie podziałów wewnętrznych	230
4. Rola aktorów zewnętrznych	232
5. Ewolucja strategii	233
5.1 Okres „późnego Breżniewa”, 1978–1982	233
5.2 Epoka „trzech pogrzebów”, 1982–1985	235
5.3 Zachowanie reputy	237
5.4 ZSRR traci niebo i odwrót, 1986–1989	239
6. Całkowity bilans strat ludzkich	240

Rozdział IX

REWOLUCJA TALIBÓW I V WOJNA AFGAŃSKA	243
1. Powstawanie nowych społeczności	243
1.1 Szkoły bez nauczycieli.	244
1.2 Sowietki Afganistan bez Sowietów	247
1.3 Plan generała Babara	252
2. Rewolucja talibów.	253
2.1 Szósta bitwa o Kabul	255
2.2 Symbol rewolucji: egzekucja Nadżibullaha	255
2.3 Sytuacja po zajęciu Kabulu. Ustanowienie nowej władzy	258
3. Szkolnictwo i prawa kobiet	260

4. W kręgu Osamy bin Ladena	262
4.1 Zawahiri i bin Laden: to co wiadomo.	263
4.2 „Binladenizacja” talibów	268
5. V wojna afgańska	270
5.1 V wojna afgańska: czas Clintona	271
5.2 V wojna afgańska: czas Busha	273

Rozdział X

METASTAZY HISTORII.	277
1. Siły sprawcze procesu dziejowego	278
1.1 Przypadek czy system?	278
1.2 Woluntaryzm a siły natury, rewolucje chłopskie a klimat, późniejszy dyktat ekonomii	279
1.3 Zmiany struktury etnicznej a nienawiść międzygrupowa	281
1.4 Rewolucja: regres czy postęp?	282
2. Bilans podejmowanych działań	284
2.1 Metody zapobiegania rewolucjom	284
2.2 Dążenie do destabilizacji przeciwnika. Wczesne metody wdrażania rewolucji	286
3. Wejście do współczesności. Rozwój strategii	287
3.1 Okres wojen religijnych jako czynnik europotwórczy	288
3.2 W poszukiwaniu modelu równowagi (<i>balance of power</i>)	289
3.3 Okres wyścigu zbrojeń (<i>spiral model</i>)	291
3.4 Model odstraszenia (<i>deterrence model</i>)	291
3.5 „Mgławice”	292
4. Powrót do wojen religijnych. Zamknięcie cyklu?	293
4.1 Cykl dominacji imperialnych	295
POSŁOWIE	297
BIBLIOGRAFIA.	301
INDEKS TEMATYCZNY	313
INDEKS OSOBOWY	326
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I GRUP ETNICZNO-NARODOWYCH	335
SPIS TABLIC I MAP.	341